

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

KIPSI diat 19.3.2024

Minna Kolari, projektipäällikkö, Varsinais-Suomen ELY-keskus | 19.3.2024

Maanparannuskipsin teho perustuu kemiaan

- Kipsi on kalsiumsulfaattia ($\text{CaSO}_4 \cdot 2 \text{H}_2\text{O}$).
- Vaikutus alkaa heti kipsin liuettua maaperään, mikä lisää maan ionivahvuutta.
- Kasvanut ionivahvuus puristaa maahiukkasia lähemmäksi toisiaan muodostaen isompia mikromuruja.
- Kalsium muodostaa maahiukkasten välille myös siltoja. Yhdessä nämä kemialliset sekä fysikaaliset reaktiot parantavat maan mururakennetta.
- Parantunut mururakenne vähentää pintamaan eroosiota, mikä vähentää vesistöihin kohdistunutta kiintoaine- ja ravinnekuormaa.

Kipsi ei sovellu kaikille pelloille

- Sulfaatin vapautuminen ja huuhtoutuminen vesistöihin voi aiheuttaa ongelmia tietyillä alueilla.
Siksi kipsiä **ei** voi levittää:
 - yli 1 ha:n suuruisten järvien valuma-alueilla, joiden viipymä on yli 10 vrk
 - pohjavesialueille.
 - Natura-alueille.
 - talousvesikaivojen ympärille jätettävä 30 – 100 m käsittelemätön vyöhyke maalajista riippuen.
- Lisäksi kipsiä ei voi levittää lohkoille, joilla tuotettua ruuaksi kelpaavaa satoa käytetään bioenergian tuotantoon tai ovat luomuviljelyssä.

Mitä hyötyä kipsistä on? 1/2

- Kipsi parantaa etenkin savimaan mururakennetta
- Maasta tulee kuohkeampaa ja viljelijät ovat raportoineet myös maan muokkautuvuuden parantuneen.
- Fosfori pysyy paremmin maahiukkasten pinnalla eikä huuhtoudu niin herkästi valumavesien mukana pois. Fosfori säilyy edelleen kasveille käyttökelpoisessa muodossa.

Mitä hyötyä kipsistä on? 2/2

- Kipsin mukana peltoon tulee ilmaiseksi rikkiä (n. 620 kg/ha), kalsiumia (n. 790 kg/ha) ja hieman fosforia (n. 7 kg/ha).
- Kipsillä on siis myös lannoittava vaikutus ja etenkin öljykasvit voivat hyötyä rikkilisästä. Perunan laatu sekä tautikestävyys voi parantua kuin maahan lisätään kalsiumia.
- Sokerijuurikkaan tutkimuskeskuksen selvityksissä kipsin on havaittu myös alentavan juurikkaan taimipoltteen riskiä.

Kipsi on laajasti tutkittu

- Kipsi edistää veden imeytymistä maaperään ja sen on todettu edesauttavan vahvan ja syvemmälle ulottuvan juuriston kehittymistä kalsiumlisäyksen ansiosta.
- Kipsikäsitteillä on potentiaalia parantaa satoa, eritoten jos rikintarve on suuri.
- Kipsi voi syrjäyttää magnesiumia, mikä vähentää maan liettymistä ja parantaa mururakennetta eritoten korkean magnesiumpitoisuuden savimaissa
- Kipsi liukenee kaliumiksi sekä sulfaatiksi maavesikosketuksen jälkeen. Ei vaikuta maan pH arvoon.

Näin pääsette mukaan

- Tarkista löytyykö lohko hakukelpoiselta alueelta:
<https://ely.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=77f3fb4cb02241e984a6a424eca63fec>
- Voit hakea, jos hallinnassasi on kipsikäsittelyyn soveltuvia lohkoja vähintään 4 ha.
- Hakemukset tehdään osoitteessa:
www.kipsinlevitys.fi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos mielenkiinnosta!

Kipsihaku: www.kipsinlevitys.fi

Lisätietoa: www.ely-keskus.fi/kipsinlevitys

19.3.2024 | minna.kolari@ely-keskus.fi

Maan kasvukuntosopimus

- Maan kasvukuntosopimus on maatalousmaan vuokrasopimukseen liitettävä vapaaehtoinen lisäosa, jonka avulla maanomistaja ja vuokralainen voivat sopia toimenpiteistä maan kasvukunnon ja vesitalouden parantamiseksi ja ylläpitämiseksi. Sopimuksen käytöstä hyötyvät niin vuokrapellon viljelijä, maanomistaja kuin ympäristökin.
- Sopimus pohja on valmisteltu ELY-keskuksessa ja päivitetty laajassa sidosryhmäyhteistyössä vuoden 2023 aikana. Sopimuksen voi täyttää sähköisesti.
- Lisätietoja ja sopimus pohjan löydät [ELY-keskuksen verkkosivuilta](#).